

The Role of Emojis in Crime and Interpretive Challenges

Zeinab laki¹, Razieh Saberi^{*2}, Abbas Moradi Khoshbakh³

1. Ph.D. in Criminal Law and Criminology, Faculty of Law, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

Email: lakizeynab@gmail.com

2. Assistant Professor, Department of Criminal Law and Criminology, Faculty of Law, Theology and Political Sciences, Islamic Azad University Science & Research Branch, Tehran, Iran.

*. **Corresponding Author:** Email: r.saberi@srbiau.ac.ir

3. Ph.D. Student in Private Law, Faculty of Law, University of Science and Culture, Tehran, Iran.

Email: abbasmoradi1600@gmail.com

S.D.I.L.
The SD Institute of Law
Research & Study

Publisher:
Shahr-e Danesh
Research And Study
Institute of Law

Article Type:
Original Research

DOI:
10.48300/JLR.2022.339275.2036

Received:
11 March 2022

Accepted:
19 May 2022

Published:
6 September 2023

A B S T R A C T

In online communication, emojis are widely used and are often considered as beautiful and exciting additions to the original text. Emojis are now referred to as the "language of the online age" and "the fastest growing language in the world." In digital text messaging, it is possible to convey humor, emotion and sociality through emojis. However, the question is that in addition to the role of text beautification and transmission of emotions, is it possible to commit a crime by sending emojis? What are the challenges faced by jurisprudence in dealing with emojis as evidence? Therefore, the present article first examines the role of emojis in crimes such as intimidation and insults by recognizing different judicial examples of criminal cases and emoji-related proceedings, and then the challenges facing acceptance. Emoji evidence is evaluated in criminal proceedings.

Copyright & Creative Commons:

© The Author(s). 2021 Open Access. This article is licensed under a Creative Commons Attribution Non-Commercial License 4.0, which permits use, distribution and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited. To view a copy of this licence, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>.

Findings show that criminal activities can be committed under the guise of emotional emoji function and their role in facilitating trust for a criminal purpose, and in particular crimes such as threatening, insulting or sexually abusing children, can be sent through Emojis occur. However, Criminal Courts In interpreting emojis and evaluating them as evidence, They face challenges such as poor expression and implication of emojis in criminal proceedings, change of platform, cultural differences in the interpretation of emojis, and instability of the psychological element in emoji-based crimes After getting acquainted with the challenges in emoji-based criminal proceedings, it has been tried to introduce solutions to these challenges in order to resolve the problems and create a unified judicial procedure.

Keywords: Emoji, judgmental procedure, Threat, insult, Sexual abuse, Challenge.

Funding: The author(s) received no financial support (funding, grants, and sponsorship) for the research, authorship, and/or publication of this article.

Author contributions:

Zeinab laki: Project administratio, Writing - Original Draft, Writing - Review & Editing, Validation, analysis, Investigation, Resources, Conceptualization, Methodology.

Razieh Saberi: Project administratio, Supervision, Writing - Original Draft, Writing - Review & Editing, Validation, analysis, Investigation, Resources, Conceptualization, Methodology.

Abbas Moradi Khoshbakht: Writing - Original Draft, analysis, Conceptualization.

Competing interests: The authors declare that they have no competing interests.

Citation:

laki, Zeinab, Razieh Saberi & Abbas Moradi Khoshbakht. "The Role of Emojis in Crime and Interpretive Challenges" *Journal of Legal Research* 22, no. 54 (September 6, 2023): 313-344.

E x t e n d e d   A b s t r a c t

Emojis and stickers are beautiful and exciting symbols that play a positive role in online communication by adding emotions. In addition to the positive role of emojis, these little symbols can easily be used as part of offensive, hateful speech, cyberbullying and cyberbullying, threats and other crimes. Many examples of negative use of emojis in different countries have been investigated in the present study. Those who want to threaten and instill fear use emojis. Mouse, gun and bullet emojis have been used to intimidate a witness in at least one criminal court. The perpetrators of domestic violence have used emojis in online communication for negative and hostile purposes.

In addition, the main perceived feature of emojis is their shortness and playfulness, which makes them an ideal beauty tool to be used by people seeking sexual abuse of children. Hence, these cartoon images may have a darker and relatively undetectable side, indicating their potential connection to criminal liability. However, identifying criminal liability for emoji users comes with several challenges. Unstable definitions and different perceptions of emojis due to individual attitudes and cultural and ethnic differences; The variety of emojis displayed on different platforms and its impact on how to interpret emojis and give responsibility to users; The difficult evidence of the psychological element in prosecuting users is the challenges associated with emoji-centered cases. In the present article, the challenges related to criminal cases with the focus on emojis are discussed and it is suggested that in order to get rid of such challenges and proceedings based on law and justice, it is necessary that in all cases where emojis alone or together with text messages used, the court will pay attention to the type of messenger platform as well as relevant contextual factors such as gender, ethnicity, race, culture, etc. to interpret the meaning of the emojis. Of course, if the judge encounters the issue of different platforms or interpretation of the meaning of the emoji while handling such cases, she/ he can benefit from expert opinions in this field. Then, in the next steps and by observing the legal conditions, to apply the material and spiritual element of the alleged crime to the perpetrated behavior resulting from the use of emoji.

The conclusion is that while acknowledging the interpretive challenges and distinctive representations of communications using emojis, imposing criminal liability for threats or sexual abuse is a necessary and vital evolution of criminal law and demonstrates its need to adapt to the digital age. However, given all the challenges that can be posed in emoji-focused cases, it seems that in such cases there is no need to revise existing laws to cite emojis as evidence to prove criminal behavior. In other words, there is no need to develop new and specific rules for

emojis. It is imperative that courts apply existing rules for communicating through emojis as well as other means of communication. In fact, since emojis are just a new and modern way of communicating, there is no reason to treat them differently from other verbal expressions or nonverbal behaviors that are intended to be claimed.

Various measures need to be taken to reduce criminal perceptions of emojis; for example:

1-It is better to create a comprehensive online culture about the meaning or common meanings of emojis and install it on mobile phones from the beginning to remind the person when sending or receiving emoji that such emoji usually have these meanings.

2-Another solution is to reduce misunderstandings, platforms can authorize each other to run emojis and then show users what their messages look like on the receiving platform. For example, the transmitter platform can warn him that the receiver will see a different emoji performance, allowing him to see what the receiver is seeing, or the receiver platform can warn her/ him that the sender has seen a different emoji performance. It is even better for platforms to allow access to and receive cross-emoji collections. In fact, a platform can replace the emoji image sent by the sender with the recipient platform emoji and display it.

3-In emoji-based criminal cases, the courts must rule on the basis of existing criminal law and the principle of interpretation in favor of the accused. The need to interpret in favor of the accused is an important and strategic rule that any reasonable doubt in the inclusion of the law or its aggravating aspects and qualities in the behavior of the accused, allows such a rule to be implemented. Thus, due to the diversity of platforms and differences in cultures in the meaning of emojis, when in doubt and suspicion of a crime and proving a crime against the accused, the result of the investigation should be an interpretation in favor of the accused and his innocence.

نقش ایموچی‌ها در ارتکاب جرم و چالش‌های تفسیری

زینب لکی^۱، راضیه صابری*^۲، عباس مرادی خوشبخت^۳

۱. دکترای حقوق کیفری و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

Email: lakizeynab@gmail.com

۲. استادیار، گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.

*نویسنده مسئول: Email: r.saberi@srbiau.ac.ir

۳. دانشجوی دکتری حقوق خصوصی، دانشکده حقوق، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران.

Email: abbasmoradi1600@gmail.com

چکیده:

در ارتباطات آنلاین، ایموچی‌ها به‌طور گسترده مورد استفاده قرار می‌گیرند و اغلب به عنوان مکمل‌های زیبا و هیجان‌انگیز برای متن اصلی تلقی می‌شوند. امروزه از ایموچی‌ها به عنوان «زبان عصر آنلاین» و «سریع‌ترین زبان در حال رشد در جهان» یاد می‌شود. در پیام‌های کوتاه دیجیتالی، انتقال طنز، احساسات و اجتماعی بودن توسط ایموچی‌ها به خوبی امکان‌پذیر است. با این حال، این مسأله مطرح است که در کنار نقش زیباسازی متن و انتقال احساسات، آیا امکان ارتکاب جرم از گذر ارسال ایموچی‌ها وجود دارد؟ رویه قضایی در مواجهه با ایموچی‌ها به عنوان ادله اثبات با چه چالش‌هایی مواجه هستند؟ از این رو، مقاله حاضر ابتدا از طریق بازشناسی نمونه‌های قضایی مختلف از پرونده‌های کیفری و رسیدگی‌های مرتبط با ایموچی‌ها، نقش ایموچی‌ها در بزه‌هایی چون تهدید و توهین بررسی می‌شود و سپس چالش‌های پیش‌روی پذیرش ادله ایموچی در رسیدگی‌های کیفری ارزیابی می‌شود.

کپی‌رایت و مجوز دسترسی آزاد:

کپی‌رایت مقاله در مجله پژوهش‌های حقوقی نزد نویسنده (ها) حفظ می‌شود. کلیه مقالاتی که در مجله پژوهش‌های حقوقی منتشر می‌شوند یا دسترسی آزاد هستند، مقالات تحت شرایط مجوز Creative Commons Attribution-Non-Commercial License 4.0 منتشر می‌شوند که اجازه استفاده، توزیع و تولید مثل در هر رسانه‌ای را می‌دهد، به شرط آنکه به مقاله استناد شود. جهت اطلاعات بیشتر می‌توانید به صفحه سیاست‌های دسترسی آزاد نشریه مراجعه کنید.

پژوهش‌کده حقوق

نوع مقاله:

پژوهشی

DOI:

10.48300/JLR.2022.339275.2036

تاریخ دریافت:

۲۰ اسفند ۱۴۰۰

تاریخ پذیرش:

۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۱

تاریخ انتشار:

۱۵ شهریور ۱۴۰۲

یافته‌های پژوهش نشان داد، فعالیت‌های مجرمانه در پناه عملکرد عاطفی ایموچی و نقش آنها در تسهیل اعتماد برای یک هدف مجرمانه، قابل ارتکاب است و به‌طور ویژه جرایمی مانند تهدید، توهین یا سوءاستفاده جنسی از کودکان، می‌تواند از طریق ارسال ایموچی‌ها رخ دهد. با این حال، دادگاه‌های کیفری در تفسیر ایموچی‌ها و ارزیابی آنها به عنوان دلیل، با چالش‌هایی نظیر ضعف بیانگری و دلالت ایموچی‌ها در رسیدگی‌های کیفری، تغییر پلتفرم، اختلافات فرهنگی در تفسیر ایموچی‌ها و تزلزل عنصر روانی در جرایم مبتنی بر ایموچی روبه‌رو هستند. پس از آشنایی با چالش‌های موجود در رسیدگی‌های کیفری با محوریت ایموچی، سعی شده است راهکارهای برون‌رفت از این چالش‌ها به منظور رفع معضلات و ایجاد وحدت رویه قضایی معرفی گردد.

کلیدواژه‌ها:

ایموچی، رویه قضایی، تهدید، توهین، سوء استفاده جنسی، چالش.

حامی مالی:

این مقاله هیچ حامی مالی ندارد.

مشارکت نویسندگان:

زینب لکی: مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، اعتبارسنجی، تحلیل، تحقیق و بررسی، منابع، نوشتن - پیش‌نویس اصلی - نوشتن - بررسی و ویرایش، مدیریت پروژه.
راضیه صابری: مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، اعتبارسنجی، تحلیل، تحقیق و بررسی، منابع، نوشتن - پیش‌نویس اصلی - نوشتن - بررسی و ویرایش، نظارت، مدیریت پروژه.
عباس مرادی خوشبخت: مفهوم‌سازی، تحلیل، نوشتن - پیش‌نویس اصلی.

تعارض منافع:

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

استناددهی:

لکی، زینب، راضیه صابری و عباس مرادی خوشبخت. «نقش ایموچی‌ها در ارتکاب جرم و چالش‌های تفسیری». مجله پژوهش‌های حقوقی، ۲۲، ش. ۵۴ (۱۵ شهریور ۱۴۰۲): ۳۱۳-۳۴۴.

درآمد

ایموجی‌ها تصاویر، نمادها یا ایکون‌هایی هستند که در ارتباط آنلاین (ارتباط از طریق پیام‌رسانی متنی تلفن همراه، پیام الکترونیکی، پیام‌رسانی شخصی یا فوری، اتاق‌های گفت‌وگو و غیره) جهت انتقال اطلاعات، احساسات و حالات رفتاری مورد استفاده قرار می‌گیرند.^۱ کاربران از ایموجی‌ها برای بیان احساسات مختلف استفاده می‌کنند و این شکلک‌های متنوع مرزهای تنوع زبانی را درنوردیده و برای بیان مفاهیم، به زبان مشترک در دنیا تبدیل شده است. کاربران نه‌تنها با کاربری استیکرها و استیکرها، احساسات گوناگون را بیان می‌کنند، بلکه از آنها برای بیان جمله‌های مختصر و عبارات مختلف بهره می‌گیرند. بدین ترتیب «تصویری شدن» ارتباطات امروزه را باید از آثار گسترش کاربری ایموجی‌ها و استیکرها در مکالمات آنلاین دانست.

ایموجی‌ها را می‌توان «زبان عصر آنلاین» و «سریع‌ترین زبان در حال رشد در جهان» تلقی کرد.^۲ در همین راستا، فرهنگ لغت آکسفورد در سال ۲۰۱۵ از ایموجی «چهره با اشک شوق» به عنوان کلمه سال استقبال کرد.^۳ استقلال ایموجی‌ها از سواد و زبان خاص، تسهیل برقراری ارتباط با دیگران، تسهیل تعامل و بیان احساسات، همه فهم بودن و غیره از جمله دلایلی است که افراد را به استفاده از این نمادهای کوچک ترغیب می‌کند. سهولت به‌کارگیری ایموجی‌ها و سرعت انتقال پیام، بر محبوبیت این تصاویر بصری افزوده است، به نوعی که طی یک نظرسنجی، ۷۲ درصد از جوانان بر این باور هستند که استفاده از ایموجی‌ها و تصاویر، برایشان راحت‌تر از نوشتن کلمه یا متن است.^۴ ایموجی‌ها در ارتباطات آنلاین با گفت‌وگوی کوتاه و رفتار غیرکلامی می‌توانند احساسات، ظرافت، شوخ‌طبعی و معاشرت را منتقل کنند و همچون رفتارهای غیرکلامی نظیر صدا، سرعت صحبت کردن، ژست و حالات صورت که اساساً ما را از ارتباطات کلامی آگاه می‌کند، ایموجی نیز می‌تواند نقش مشابهی در ارتباطات آنلاین داشته و از چنین کارکردی برخوردار باشد. استیکرها نیز در کنار ایموجی‌ها بر غنای بصری رسانه‌های

۱. شیگتا کا کوریتا، در سال ۱۹۹۹ یک مجموعه اصلی شامل ۱۷۶ ایموجی را جهت استفاده در تلفن‌های همراه ساخت و عرضه کرد.

2. Bernadine Racoma, "How Emojis Are Perceived Differently by Different Cultures, Day Transl". (Feb. 8, 2018), <https://www.daytranslations.com/blog/emojis-amongst-cultures/> [<https://perma.cc/Uk65-25pq>]

3. Katy Steinmetz, Oxford's 2015 Word of The Year Is This Emoji, Time (Nov. 17, 2015), <http://time.com/4114886/oxford-word-of-the-year-2015-emoji/>.

۴. علیرضا دهقان، نجمه محبی و محیا برکت، «مطالعه استیکرهای وایبر و نشانه‌شناسی ایدئولوژی‌های آن»، فصلنامه مطالعات نوین، ۲، ۷ (۱۳۹۵)، ۲۰۲.

اجتماعی افزوده است.

به‌کارگیری ایموجی‌ها در کنار جنبه ارتباطی و بیان احساسات، از جنبه حقوقی و آثار آن بر قراردادهای، روابط کارگر و کارفرما، روابط حقوقی میان زوجین و حتی ارتکاب جرم به مسأله اساسی و قابل تأمل تبدیل شده است. به عنوان نمونه، در خرید و فروش آنلاین، وقتی یک طرف، ایجاب قرارداد بیع را به طرف دیگر ارسال و درخواست می‌کند که موافقت یا عدم موافقت خود را اعلام نماید، ارسال ایموجی خوشحال یا تأیید با انگشت (لایک) توسط طرف مقابل، می‌تواند قبول تلقی شود.

پژوهش فارسی پیرامون ایموجی‌ها و استیکرها و نقش‌آفرینی آنها در حوزه حقوق بسیار محدود است و به‌طور ویژه این فقدان پژوهش در حقوق کیفری و نقش این زبان تصویری جدید در ارتکاب بزه و مسائل مربوط به آن چشمگیر بوده و نیازمند پژوهش است؛ بنابراین نگارندگان مقاله به رغم فقدان تحقیقات پیشین و نبود رویه قضایی در خصوص موضوع، بر آن هستند که ایموجی‌ها و استیکرها را از چشم‌انداز حقوق کیفری مورد مطالعه قرار دهند.

مسأله پژوهش حاضر این است که اگرچه استفاده از ایموجی‌ها برای تسهیل ارتباطات آنلاین تقریباً در سطح جهانی با نگرشی مثبت مشاهده می‌شود، به این دلیل که آنها پیام‌ها را دوستانه‌تر و سرگرم‌کننده‌تر می‌کنند، اما این تصاویر کارتونی ممکن است یک طرف تیره‌تر و نسبتاً غیرقابل کشف داشته باشند که ارتباط بالقوه آنها را با مسؤلیت کیفری نشان می‌دهد. این نمادهای کوچک اعجاب‌انگیزی می‌تواند ابزاری برای ارتکاب رفتارهای مجرمانه علیه بزه‌دیدگان باشد. با این حال، رویه قضایی کشورها به‌ویژه ایران، کمتر با شکایات کیفری که ادله اثبات آنها ایموجی‌ها باشد، مواجه بوده است. گویی نقش ایموجی‌ها در ارتکاب جرم کماکان در پس‌زمینه و شگفت‌انگیزی این نمادها پنهان است.

در این مقاله تلاش می‌شود جنبه‌های تاریک ایموجی‌ها بررسی شده و به امکان‌سنجی ارتکاب جرایمی مانند تهدید، توهین و سوءاستفاده جنسی علیه کودکان، از گذر به‌کارگیری و ارسال ایموجی‌ها، پرداخته شود. به عنوان نمونه، اگر یک شخص در پیام‌رسان‌های مختلفی نظیر اینستاگرام، تلگرام، واتساپ و غیره، ایموجی اسلحه، چاقو و بمب را ارسال کند، آیا این نمادها، عناصر حقوقی جرایمی مانند قتل، ایجاد صدمه جدی و یا تهدید را تشکیل می‌دهد؟ رکن قانونی جرایم فوق‌الاشعار، برای احراز و اثبات بزه ارتكابی با استفاده از ایموجی و استیکر، کافی است یا خلأ قانونی وجود دارد؟ صرف ارسال ایموجی‌ها دلالت کافی برای اثبات عنصر روانی جرایم ارتكابی را دارد؟ نحوه مواجهه دادرسان در ایران و سایر کشورها با چنین پدیده‌ای به چه صورت است؟

با بررسی رویه قضایی در ایران متأسفانه شکایاتی که ادله اثبات آن ایموجی‌ها و استیکرها باشند به دست نیامد؛ اما در پرونده‌های سایر کشورها چنین رویه قضایی شکل گرفته است. با مرور تعدادی از پرونده‌ها، به بیان نقش ایموجی‌ها در تحقق رفتار مجرمانه و شناسایی چالش‌های تفسیری مرتبط با استفاده از آنها پرداخته می‌شود که می‌تواند در رسیدگی‌های مشابه در رویه قضایی ایران، مورد استفاده قرار بگیرد و در برون‌رفت از چالش‌های پیرامون رسیدگی کیفری مؤثر واقع شود.

۱ - ایموجی‌ها به مثابه ابزار ارتکاب بزه

ایموجی‌ها و استیکرها دارای برجسته‌ترین ویژگی‌ها به جهت انتقال بصری عواطف و احساسات هستند. هرچند برخلاف چهره و زبان بدن، ایموجی‌ها به شدت مستعد سوءتعبیر و تفاسیر متعدد هستند، باین‌حال، نمی‌توان این نمادها را کنار گذاشت یا به آنها به عنوان بخش مهمی از یک قطعه بزرگ‌تر توجه نکرد. ابتدا به امکان نقش‌آفرینی ایموجی‌ها در ارتکاب سه جرم تهدید، توهین و سوءاستفاده جنسی از کودکان در رویه قضایی سایر کشورها، پرداخته و در ادامه به بررسی این موضوع پرداخته می‌شود که آیا مقررات کنونی ایران برای تبیین عنصر قانونی بزه‌های فوق کافی است یا برای اثبات عنصر قانونی ارتکاب جرم از گذر ارسال ایموجی و استیکر خلأ قانونی وجود دارد؟

۱-۱ - نقش‌آفرینی ایموجی‌ها در جرم تهدید

ایموجی‌ها به عنوان کلمات تصویری جذاب و سرگرم‌کننده، نمایانگر احساسات، عواطف و افکار کاربران مانند هیجان، شادی، تعجب، ناراحتی و غیره است. چنانچه برخی از این احساسات مانند خشم و انتقام‌جویی در قالب ایموجی چاقو یا سلاح به مخاطب منتقل و دریافت‌کننده ایموجی را دچار ترس و رعب کند، این سؤال مطرح می‌شود که آیا ایموجی‌ها می‌توانند تهدیدآمیز قلمداد شوند؟ در رویه قضایی کشورهای مختلف، ارتباطات حاوی ایموجی‌ها به تنهایی یا در کنار متن، پرونده‌های کیفری متعددی را به خود اختصاص داده است. در این پرونده‌ها ابتدا ارزیابی کرده‌اند که آیا ارتباطات حاوی ایموجی‌هایی که توسط متهمین ارسال شده است، تهدید محسوب می‌شود یا خیر؟ به عنوان مثال، پس از آنکه «فلچر باب»^۵ در اینستاگرام، تحقیقاتی در مورد بازار سیاه در عرضه غیرقانونی مواد مخدر انجام داد، کامنتی حاوی ایموجی از یکی از دلایان دریافت کرد؛ در دادگاه اعلام شد: «این ممکن است در قالب یک

5.Fletcher Babb

ایموجی بیان شده باشد، اما تهدید به مرگ تلقی می‌شود.^۶ سال ۲۰۱۶ در فرانسه مرد جوانی پیام متنی به همراه ایموجی اسلحه به نامزد سابق خود ارسال کرد. پس از آنکه دادگاه پذیرفت که پیام بیانگر «تهدید مرگ به شکل تصویر» است، متهم را به جرم تهدید به مرگ، به ۱۰۰۰ یورو جریمه نقدی و شش ماه حبس محکوم کرد.^۷ در پرونده دیگر، دادگاهی در نیوزیلند در پیام ارسال شده توسط یک مرد به صفحه فیس‌بوک همسر سابق خود مبنی بر اینکه «شما نابود خواهید شد»، نقش یک ایموجی را مورد توجه قرار داد. متهم در پرونده محکوم شد و اعتراف کرد که این پیام تهدیدآمیز است.^۸ در این پرونده‌ها نقش آفرینی ایموجی‌ها تنها تقویت محتوای متنی پیام بود. به نوعی که با کاربرد ایموجی اسلحه و هواپیما بر ابزار تأثیرگذاری تهدید یا روشی که متهم به قربانی دسترسی پیدا می‌کرد، تأکید داشت. حضور ایموجی‌ها در متن تهدیدآمیز، تأثیر فوری و بی‌واسطه بیشتری به آن می‌بخشد. در پرونده‌های مذکور، پیام‌های متنی خودشان به وضوح تهدیدکننده بودند.

در پرونده اوسیریس آریستی^۹، متهم هفده‌ساله، پس از ارسال چندین پیام در صفحه فیس‌بوک خود، به اتهام تهدید تروریستی و آزار پلیس دستگیر شد. پیام متهم یک ایموجی افسر پلیس با سه ایموجی دیگر که با اسلحه به سمت سر خود نشانه رفته بود را نشان می‌داد.^{۱۰} وکیل آریستی استدلال می‌کند که قصد واقعی برای تهدید وجود ندارد و پیام‌ها نوعی خودنمایی است و فقط ابراز بیزاری آریستی از پلیس است.^{۱۱} در مقابل، در این شکایت کیفری عنوان شد که این تصاویر تهدیدی برای پلیس محسوب می‌شود و باعث می‌شود آنها احساس ارباب و آزار و اذیت و ایجاد ترس برای امنیت خود کنند و زنگ خطری برای آنان باشد. مسأله اصلی مورد بحث این بود که آیا مرتکب قصد لازم را برای تهدید کیفری نشان داده است یا خیر؟ زیرا توثیق‌ها بیانگر تهدید واقعی هستند که باعث ایجاد ترس معقول در قربانیان شده است.

6. Fletcher Babb, "Eric Sundermann & Drew Millard, Lean On Me: Emoji Death Threats And Instagram's Codeine Kingpin" Octobr. 2013. Vice.Com/En_Us/Article/6anpbr/Lean-On-Me [https://Perma.Cc/Tj99-Stbb]. 37. Id.

7. Henry Samuel, "Frenchman Jailed For Three Months For Sending Exgirlfriend Gun Emoji", Telegraph, March 31, 2016, https://www.Telegraph.Co.Uk/News/2016/03/31/Frenchman-Jailed-For-Three-Months-For-Sending-Ex-Girlfriend-Gun/ [https://Perma.Cc/M5gs-Uvas].

8. Judge Stumped "By 'Emoji' Threat", January. 18, 2017. http://www.Nzherald.Co.Nz/Nz/News/Article.Cfm?C_Id=1&Objectid=11779883 [https://Perma.Cc/5gc2-Bc33]

9. Case of Osiris Aristy

10. Thomas Tracy, "Winking Smiley Face: Brooklyn Teen Boy's Emoji Cop Threat Charges Tossed By Grand Jury", February, 3, 2015, https://www.Nydailynews.Com/New-York/Nyc-Crime/Grand-Jury-Tosses-Brooklyn-Teen-Emoji-Threat-Charges-Article-1.2101735 [https://Perma.Cc/R5x2-Qukl].

11. Ibidem.

در پرونده‌های مختلف، موارد پیام‌های تهدیدآمیز همراه با ایموجی‌های ارسال شده توسط متهمین، طیف گسترده‌ای از موضوعات شامل خشونت خانگی، تهدید، ارباب شاهد و حمله به آنها را دربرگرفته است.

مطابق پرونده هایت علیه بوث^{۱۲}، جید بوث به دلیل نقض دستورالعمل خشونت (حکمی که وی را از تماس با شریک سابق خود ممنوع کرده بود)، پس از آنکه یک ایموجی سر با اسلحه‌ای به سوی آن، ارسال کرد، دستگیر شد. پس از اتهاماتی که توسط پلیس به وی وارد شد، او ادعا کرد: «این فقط یک ایموجی بوده» و هرگز به معنای صدمه زدن یا ترساندن قربانی نبوده است.^{۱۳}

در چندین پرونده دیگر، صرف ارسال ایموجی (بدون متن)، دلیلی برای محکومیت ارسال کننده پیام محسوب شده است. در پرونده تی آر علیه اسمیت^{۱۴}، صرف ارسال ایموجی خشن و تهدیدآمیز در شبکه اجتماعی، با هدف ارباب شاهد و جلوگیری از شهادت وی در دادگاه، احراز بزه را به دنبال داشت. در کالیفرنیا از یک زن جوان خواسته شد علیه رجینال واشنگتن^{۱۵}، یکی از اعضای باند خیابان^{۱۶} (BSC) شهادت دهد. با این حال، ارسال پیام در صفحه فیس‌بوک تی.آر. با ایموجی اسلحه، شلیک کردن گلوله و موش توسط یک عضو باند به نام اسمیت، برای ترساندن شاهد کافی بود و او حاضر به ادای شهادت نشد. اسمیت پس از آن به چندین جرم متهم شد، از جمله ارباب شاهد در جلسه دادگاه. قاضی پذیرفت که ایموجی موش، اسلحه و شلیک کردن گلوله، شواهدی است که نشان می‌دهد اسمیت قصد داشته تی.آر. را به دلیل شهادت، با اسلحه به قتل برساند؛ بنابراین در این پرونده اسمیت محکوم شد.^{۱۷}

در پرونده‌ای دیگر، در اسپارتانبورگ (کارولینای جنوبی) نشان داد که استفاده از ایموجی‌ها به تنهایی و بدون کمک تفسیری متن، می‌تواند برای ایجاد برخی از جرایم کافی باشد. عواملان پس از ارسال ایموجی «مشت»، «انگشت اشاره» و «آمبولانس» به جرم تهدید دستگیر شدند و تهدیدآمیز بودن ایموجی‌ها این‌گونه تفسیر شد که: کسی مورد ضرب و شتم قرار گیرد (مشت)، منجر به (انگشت اشاره)،

12. Case of Hyatt v. Booth

13. Angela Thompson, "Just An Emoji": Illawarra Man Charged After Text Threat", Sydney Morning Herald, February. 5, 2018. <https://www.smh.com.au/national/nsw/just-an-emoji-illawarra-man-charged-after-text-threat-20180205-h0tofd.html> [<https://perma.cc/PYQ8-9P3H>].

14. Case of TR v. Smith

15. Reginal Washington

16. Bacc Street Cripps

17. People V. Smith, November, 13, 2019, Cal. App. Unpub. LEXIS 1691, At *2 (Cal. Ct. App. Mar. 12, 2019).

بستری در بیمارستان (آمبولانس) می‌شود.^{۱۸}

با توجه به پرونده‌های مطروحه و رویه قضایی کشورهای مختلف در مواجهه با ایموجی‌ها و پذیرش نقش تهدیدآمیز بودن این نمادها، می‌توان جنبه تاریک و مجرمانه این ابزارها و نقش آفرینی آنها در تهدید قربانی را پذیرفت. پذیرش نقش تهدیدآمیز ایموجی‌ها، در ماجرای جابه‌جایی نماد اسلحه از فلزی و سنتی به تپانچه‌های آب در پلتفرم‌های مختلف، مشهود است و این دگرگونی ایموجی از یک «سلاح واقعی» به «اسباب‌بازی»، نیز مؤید بُعد تهدیدآمیز و مجرمانه برخی ایموجی‌ها است.

این موضوع اکنون شرکت‌های فناوری را بر آن داشته تا تغییراتی در گرافیک ایموجی خود ایجاد کنند. در سال ۲۰۱۵، فعالان ضد اسلحه در نیویورک یک کمپین «خلع سلاح آیفون»^{۱۹} را آغاز کردند. در سال ۲۰۱۶ اپل به منظور مقابله با محتوای خشونت‌آمیز، ایموجی اسلحه مدل سنتی فلزی و گلوله را به یک تپانچه آبی تغییر داد. پس از آن، سایر شرکت‌های بزرگ اینترنتی از این دستور پیروی کردند و در حال حاضر، گوگل، سامسونگ و توئیتر از ایموجی‌های نوع تپانچه آبی، استفاده می‌کنند. این تغییر که طبق آن، به‌طور مؤثر ایموجی اسلحه واقعی را به یک اسباب‌بازی تبدیل کرد، در خشونت‌آمیز بودن برخی ایموجی‌ها و امکان ایجاد رعب و ترس در قربانی و بالطبع تهدیدآمیز بودن ایموجی قابل توجه است.

به رغم اینکه ایموجی‌ها امروزه به یکی از پرکاربردترین نشانه‌ها در پیام‌رسان‌های اجتماعی تبدیل شده‌اند^{۲۰}، اما در رویه قضایی ایران پرونده کیفری با محوریت ایموجی بسیار ناچیز است. باوجود این، لازم است با فرض تحقق جرم تهدید از گذر ارسال ایموجی در حقوق ایران، عنصر قانونی این جرم در مجموعه قوانین کنونی ارزیابی شود.

جرم تهدید به شکل عام در ماده ۶۶۹ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات پیش‌بینی شده است. مطابق آن، «هرگاه کسی دیگری را به هر نحو تهدید به ... نماید ...، به مجازات ... محکوم خواهد شد». ابزار و شیوه ارباب از نظر قانون‌گذار محدود به لفظ، متن یا رفتار خاصی نشده است و هر آنچه

18. Mike Flacy, "Two Men Arrested for Sending Threatening Emoji Over Facebook", Dig. Trends, June 10, 2015, <https://www.digitaltrends.com/social-media/two-men-arrested-for-sending-threatening-emoji-over-facebook/> (The Defendants Had Threatened or attacked the Recipient on a Prior Occasion).

19. Kif Leswing, "Apple Made a Controversial Change In 2016—But Now All of Silicon Valley Is Playing Catch-Up, Bus. Insider Austl", April, 26, 2018, <https://www.businessinsider.com.au/apple-gun-emoji-change-squirt-gun-has-led-google-samsung-facebook-microsoft-to-follow-suit-2018-4?R=Us&I=T>.

۲۰. محمدصادق نصراللهی و محمدجواد باین فکر، «نشانه‌شناسی فرهنگی - ارتباطی ایموجی‌ها در پیام‌رسان اجتماعی، مورد مطالعه فرهنگ خانواده، فرهنگ جنسی و فرهنگ زبان دست»، فصلنامه مطالعات رسانه‌های نوین، ۸، ۱۷ (۱۳۹۸)، ۷۲.

تهدیدآمیز باشد، می‌تواند برای ارتکاب جرم تهدید به کار گرفته شود؛ بنابراین ارسال ایموجی تهدیدآمیز در شبکه اجتماعی یا پیامک برای بزه‌دیده، یکی از شیوه‌های نوین ارتکاب جرم تهدید محسوب می‌شود. قابلیت استناد و ارزش اثباتی «داده پیام» نیز طبق ماده ۱۲ قانون تجارت الکترونیک به رسمیت شناخته شده است و بدین‌سان پیام‌های حاوی ایموجی و استیکر تهدیدآمیز در دادگاه‌ها قابلیت استناد دارد. چنانچه تهدید به وسیله ارسال ایموجی و استیکر، قابل تطبیق با ماده ۱۵ قانون جرایم رایانه‌ای بوده و بر اساس آن، تهدید با ایموجی‌ها به منظور دستیابی به محتوای مستهجن یا تهدید به عنوان معاونت در ارتکاب جرایم منافی عفت یا استعمال مواد مخدر یا روان‌گردان یا خودکشی یا انحرافات جنسی یا اعمال خشونت‌آمیز باشد، ماده اخیرالذکر برای محکومیت صادرکننده ایموجی و استیکر قابلیت استناد دارد؛ بنابراین، عنصر قانونی جرم تهدید از طریق ارسال ایموجی و استیکرها در قوانین حاضر وجود دارد و خلأ قانونی برای تحقق این جرم ملاحظه نمی‌شود.

۱-۲- نقش‌آفرینی ایموجی‌ها در جرم توهین

ایموجی‌ها به عنوان زبان تصویری و عنصر غیرکلامی ارتباطات، گاه به جای کلمات و متن به کار گرفته می‌شود. شخصی که قصد هتک حیثیت مخاطب را دارد، از شکلک‌های مختلف برای بیان مقصود استفاده می‌کند. با این حال، امکان تحقق جرم توهین با ارسال ایموجی و استیکر، به مراتب از تحقق این جرم از گذر ارسال متن وهن‌آمیز، دشوارتر است. برخی از ایموجی‌ها قابلیت هتک حیثیت اشخاص را دارند و در عرف می‌تواند موهن و توهین‌آمیز تعبیر شود. به عنوان نمونه، علامت شست که نشانه‌ای به ظاهر معمول در فرهنگ جهانی است، در میان فرهنگ بخش‌هایی از اهالی خاورمیانه، غرب آفریقا، روسیه و آمریکای جنوبی توهین‌آمیز به شمار رفته و معادل معنای انگشت وسط در فرهنگ غربی می‌باشد.^{۲۱} ایموجی چهره با بینی دراز که به «چهره دروغگو» مشهور است، در صورت ارسال به مخاطب، می‌تواند موجب هتک حیثیت شود. با فرض پذیرش امکان ارتکاب جرم توهین از گذر کار بست ایموجی‌ها، ماده ۶۰۸ قانون مجازات اسلامی، بخش تعزیرات که بدون تعریف مشخصی از جرم توهین، به ذکر مصادیق بارز آن از قبیل فحاشی و استعمال الفاظ رکیک اکتفا نموده است، عنصر قانونی جرم توهین محسوب شده و دادگاه‌های کیفری با استناد به ماده فوق می‌توانند به محکومیت کاربرانی که از طریق ارسال ایموجی به مخاطب توهین می‌نمایند، حکم دهند.

21. Marcel Danesi, *The Semiotics of Emoji: The Rise of Visual Language in The Age of The Intrnet*, (Toronto: Bloomsbury Academic, 2017), 60. DOI: 10.17645/mac.v5i4.1041

۱-۳- نقش آفرینی ایموجی‌ها در جرم سوءاستفاده جنسی

دسترسی روزافزون کودکان و نوجوانان به گوشی‌های هوشمند و اینترنت و ورود زود هنگام آنان به شبکه‌های اجتماعی متنوع، احتمال بزه دیدگی در فضای مجازی را برای این گروه سنی آسیب‌پذیر افزایش داده است. تخمین زده می‌شود که در سال ۲۰۱۶ حدود ۴۶ درصد از کودکان اروپایی، در سن نه تا شانزده سال صاحب تلفن هوشمند بودند.^{۲۲} در استرالیا، یک نظرسنجی نشان داد که ۸۱ درصد والدین دارای فرزندان پیش دبستانی، گزارش داده‌اند که فرزندانشان از اینترنت استفاده می‌کنند.^{۲۳} در ایالات متحده آمریکا، نیمی از کودکان زیر دوازده سال در سال ۲۰۱۶ یک حساب رسانه‌ای اجتماعی داشتند که فیس‌بوک و اینستاگرام محبوب‌ترین آنها بودند.^{۲۴} در ایران نیز به‌ویژه از سال ۱۳۹۸ و شروع همه‌گیری کووید ۱۹، دسترسی کودکان و نوجوانان به فضای مجازی به سرعت افزایش یافته است. گسترش و تحول رسانه‌های ارتباطی، نوع جدیدی از صمیمیت و نزدیکی را به وجود آورده است که پیش از این، وجود نداشته است.^{۲۵} کودکان می‌توانند به سرعت از طریق تعامل در وبسایت‌های شبکه‌های اجتماعی یا درحالی‌که بازی چند نفره انجام می‌دهند، با افراد بیگانه دوست شوند و مقدمات سوءاستفاده جنسی با عنوان «زیباسازی آنلاین» در این فضا محیا شود. طبق مطالعه اوست و ایگارتو، نوجوانان با حضور در فضای مجازی اگرچه از فرصت‌های آنلاین بیشتری برای سرگرمی، ارتباطات، اطلاعات و آموزش بهره می‌گیرند، آسیب‌های مجازی بیشتری را تجربه می‌کنند.^{۲۶} یکی از این آسیب‌ها، ترغیب کودکان برای ارتباطات جنسی از گذر سوءاستفاده از ویژگی جذابیت و سرگرم‌کنندگی ایموجی‌ها و استیکرها برای جلب اعتماد و همراه نمودن کودکان است.

«زیباسازی» یک اصطلاح کلی برای ترغیب کودکان برای قربانی شدن جنسی است. این اصطلاح در واقع یک مجموعه از رفتار را به منظور تشویق یا تحت نفوذ درآوردن کودک یا جوان برای انجام رفتارهای

22. Ibid, 68.

23. Esafety Comm'r, "Supervising Preschoolers Online", <https://www.esafety.gov.au/about-the-office/research-library/digital-parenting-supervising-pre-schoolers-online> (Last Visited October, 22, 2019).

24. Kids & Tech, "The Evolution of Today's Digital Natives", <http://influence-central.com/kids-tech-the-evolution-of-todays-digital-natives/>, October, 23, 2019.

۲۵. جان تامپسون، رسانه‌ها و مدرنیته؛ نظریه اجتماعی رسانه‌ها، ترجمه مسعود اوحدی، (تهران: سروش، ۱۳۹۳)، ۲۵۴.

26. Dios, I, Oosten, J, & Igartua, J, "A Study of The Relationship Between Parental Mediation and Adolescents' Digital Skills, Online Risks and Online Opportunities", *Computers in Human Behavior* 82(2018): 186-198. Doi: <https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.01.012>

جنسی تشریح می‌کند.^{۲۷} ویژگی بارز زیباسازی آنلاین روشی است که در آن تعامل ایجاد می‌شود. این سوءاستفاده می‌تواند به صورت ارسال عکس‌های جنسی از بزه‌دیده، شرکت در فعالیت‌های جنسی از طریق وب کم یا تلفن هوشمند، مکالمه‌های جنسی به صورت آنلاین یا متن و یا توافق برای دیدار با مجرم است.^{۲۸} یونیسف، زیباسازی آنلاین را به عنوان یکی از تهدیدهای مهم جهانی که کودکان را در معرض سوءاستفاده و استثمار جنسی قرار می‌دهد، تعریف کرده است.^{۲۹} ظهور زیباسازی آنلاین نشان‌دهنده این واقعیت است که زندگی کودکان و نوجوانان به‌طور فزاینده‌ای دیجیتالی می‌شود. طبق گزارش آژانس پلیس رسیدگی به سوءاستفاده جنسی از کودکان در انگلستان، در ماه ۱۰۰۰ گزارش دریافت می‌شود که مربوط به «زیباسازی آنلاین و سوءاستفاده جنسی آنلاین» است. حضور تعداد زیادی از کودکان به صورت آنلاین، فرصت بی‌سابقه‌ای را برای مجرمان جنسی برای سهولت دسترسی به این گروه سنی و خطر بزه‌دیدگی کودکان را فراهم می‌کند^{۳۰}؛ بنابراین جای تعجب نیست که اریک گلدمن^{۳۱}، استاد دانشکده حقوق دانشگاه سانتاکالارا^{۳۲} که بر روی پرونده‌های مربوط به ایموجی‌ها نظارت دارد، اعلام می‌کند «تاکنون متداول‌ترین پرونده‌های مربوط به ایموجی‌ها، موارد شکار جنسی است.^{۳۳}»

شکلک‌ها و ایموجی‌ها به‌طور قابل ملاحظه‌ای در ایجاد حس بازیگوشی و همچنین اعتماد به بزهکار نقش دارند.

تحقیقات جدید که به تحلیل مکالمات آنلاین مجرمان جنسی پرداخته است، تأیید می‌کند که استفاده از ایموجی‌ها و شکلک‌ها به شکل متداول برای به دام انداختن کودکان استفاده می‌شود.^{۳۴} همان‌طور که

27. Samantha Craven, Sarah Brown & Elizabeth Gilchrist, "Current Responses to Sexual Grooming: Implications for Prevention", *The Howard Journal of Crime and Justice* 46, 1(2007), 69.

28. Claire Lilley, "Uk Policy Responses and Their International Relevance in Online Risk to Children", *Impact, Protection and Prevention* 11(2017), 189.

29. Ecpat International & Religions for Peace, "Protecting Children from Online Sexual Exploitation", *A Guide to Action for Religious Leaders and Communities*, 2016, 6.

۳۰. هادی کرامتی معز و محمود میرخلیلی، «نقد سیاست پالایش (فیلترینگ) در پیشگیری از بزه‌دیدگی نوجوانان در شبکه‌های اجتماعی مجازی به عنوان محیطی نوین از جغرافیای انسانی»، فصلنامه نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی، ۱۲(۲)(۱۳۹۹)، ۷۵.

31. Eric Goldman

32. Santa Clara University

33. Eric Goldman, "What's New with Emoji Law?" An Interview, February, 11, 2019 <https://blog.ericgoldman.org/archives/2019/02/whats-new-with-emoji-law-an-interview.htm> [<https://perma.cc/9H23-7YZ4>].

34. April Kontostathis, Lynne Edwards & Amanda Leatherman, "Chat Coder: Toward the Tracking and Categorization of Internet Predators", October. 13, 2019, <http://webpages.ursinus.edu/~akontostathis/KontostathisTextMining2009Final.pdf>.

در مورد یک مجرم نود و دو ساله در انگلستان نشان داده شد که ایموجی‌هایی به دو دختر جوان ارسال کرده بود، در هنگام محکومیت وی، قاضی متهم را به عنوان یک فرد دارای «مهارت در استفاده از زبان و ایموجی‌ها برای ترغیب دختران جوان برای گفت‌وگو»، تشخیص داد.^{۳۵}

آنچه این موضوع را به بحران تبدیل می‌کند، این است که به رغم سهولت به‌کارگیری ایموجی و استیکرهای مستهجن، نظارت بر آنها در ارتباطات آنلاین دشوار است؛ زیرا نمی‌توان در جست‌وجوهای خودکار برخلاف کلمات و کلیدواژه‌ها، به راحتی آنها را رصد و شناسایی کرد؛ موضوعی که باعث می‌شود ایموجی‌ها برای افرادی که به دنبال فرار از اجرای قانون هستند، بسیار مفید باشد. یک مجرم جنسی که عکسی از خود را برهنه به دختر جوان می‌فرستد و اندام تناسلی خود را با شکلک‌های صورتک لبخند می‌پوشاند، به‌طور ابهام‌آمیز، بزه دیده را مورد سوءاستفاده جنسی قرار داده است. ایموجی‌ها و استیکرهایی که در ظاهر ساده، سرگرم‌کننده و غیر مجرمانه به نظر می‌رسند، می‌تواند سوءاستفاده جنسی را به همراه داشته باشد. کما اینکه در کشور عربستان، استفاده از چند ایموجی از جمله قلب قرمز، گل قرمز که برای جلب توجه و نظر مخاطب استفاده می‌شود مصداق تعرض و آزار جنسی شناخته شده است.^{۳۶}

در قوانین ایران، سوءاستفاده جنسی از کودکان به شکل خاص جرم‌انگاری شده است. طبق ماده ۱۰ قانون حمایت از کودکان و نوجوانان مصوب ۱۳۹۹، هرکس نسبت به طفل یا نوجوان مرتکب آزار یا سوءاستفاده جنسی شود با توجه به شرایطی مانند ارتباط بزه‌کار و بزه‌دیده، فیزیکی یا غیرفیزیکی بودن سوءاستفاده، حدی یا تعزیری بودن جرم و غیره مجازات قابل اعمال است. بند ۳، آزار جنسی غیرتماسی توسط محارم یا با عنف و مطابق بند ۴، سایر آزارهای جنسی غیرتماسی به ترتیب مجازات‌های درجه ۷ و ۸ را به دنبال خواهند داشت. یکی از مصادیق آزارهای جنسی غیرتماسی، سوءاستفاده جنسی از کودکان در فضای مجازی است. این آزار می‌تواند از گذر ارسال ایموجی‌ها و استیکرها در راستای ترغیب کودکان به ارتباطات جنسی باشد.^{۳۷}

بند ۶ از همان ماده با صراحت بیشتری می‌تواند به عنوان عنصر قانونی جرم سوءاستفاده جنسی از

35. "Man, 92, Jailed for Grooming After Online Vigilantes Set Up Meeting", Breakingnews, June 12, 2017, <https://www.breakingnews.ie/world/man-92-jailed-for-grooming-after-online-vigilantes-set-up-meeting-793205.html>.

36. "Saudi Arabia: Sending red heart emoji can land people in jail for 5 years", www.siasat.com, February 19, 2022 7:06 pm.

۳۷. عدم تناسب بزه ارتكابی و کیفر مقرر برای جرم سوءاستفاده جنسی علیه کودکان در قانون مشهود است.

کودکان از طریق به‌کارگیری ایموجی و استیکر، قابل استناد باشد. طبق این بند «در دسترس قرار دادن یا ارائه محتوا یا اثر مستهجن یا مبتذل به طفل یا نوجوان»، مجازات درجه ۸ را به دنبال دارد. طبق بند ح از ماده ۱ قانون فوق‌الاشعار مبتذل: هرگونه محتوا یا تصویری است که دارای صحنه یا صور قبیحه باشد و طبق بند خ مستهجن: هرگونه محتوا اعم از صوتی یا تصویری است که به صورت واقعی یا غیرواقعی بیانگر برهنگی کامل زن یا مرد - آمیزش - عمل جنسی یا اندام جنسی انسان باشد. در نتیجه، ایموجی‌ها و استیکرهایی که حاوی اشارات و کنایات جنسی بوده و نمادی از اندام جنسی انسان باشد، مشمول عنوان تصویر مستهجن یا مبتذل بوده و صرف ارسال ایموجی‌های مبتذل و مستهجن می‌تواند موجب تحقق بزه سوءاستفاده جنسی علیه کودک شود.

بدین ترتیب، جرایمی که در گذشته نه‌چندان دور فقط در دنیای حقیقی و ارتباطات فیزیکی شهروندان ارتکاب می‌یافت، هم‌اکنون در دنیای مجازی و ارتباطات قابل ارتکاب است. در واقع باید اذعان کرد جرایم سنتی در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی گستره و ابعاد نوینی یافته‌اند^{۳۸} و نشانه‌ها و نمادهای دیجیتالمانند ایموجی و استیکر به سهولت در وقوع رفتارهای مجرمانه نقش‌آفرینی کرده است. پذیرش نقش‌آفرینی کیفری ایموجی‌ها در تعقیب کیفری کاربران، چالش‌های متعددی را به همراه دارد که در ادامه به بیان چالش‌ها پرداخته می‌شود.

۲- چالش‌های مواجهه با ایموجی‌ها در رسیدگی کیفری

ایموجی‌ها در ساخت و استفاده منحصر به فرد هستند و ممکن است به راحتی توسط قضات تفسیر نادرست شوند. تفسیر ایموجی‌ها به عنوان ابزار ارتباط تصویری و غیرکلامی، ذاتاً دشوارتر از متن است. اگر قرار است ایموجی‌ها به عنوان مدرکی دال بر قصد فرستنده یا باور گیرنده در نظر گرفته شوند، تفسیر بسیار مهم است. عوامل متعددی می‌توانند بر معنای منتسب به ایموجی تأثیر بگذارند. این عوامل شامل ویژگی‌های منحصر به فرد ایموجی‌ها به عنوان نمادهای کوچک، با واژگانی دائماً در حال گسترش است. معانی فرهنگی که از تفسیر تحت‌اللفظی دور می‌شوند نیز بر تفسیر ایموجی‌ها تأثیر می‌گذارند. در نهایت، دادگاه‌ها نباید مشکلات ناشی از پلتفرم‌های مختلف را دست‌کم بگیرند و اینکه چگونه این امر می‌تواند منجر به القای نمادهای متفاوت از فرستنده و گیرنده شود. آیا ایموجی‌ها با نشان دادن طنز، طعن یا بازیگوش بودن، تهدید را تقویت می‌کنند یا آن را نفی می‌کنند؟ این چالش‌ها نزد کاربران و گیرندگان

۳۸. زینب لکی، تنزل اصل قانونمندی در پرتو ارجاع کیفری (تهران: مجد، ۱۴۰۰)، ۱۱۲.

ایموجی‌ها وجود دارد و با طرح شکایت و ورود موضوع به فرایند رسیدگی کیفری، دادرسان نیز در جریان کشف حقیقت، اثبات وقوع جرم و احراز بزهکاری متهم، درگیر این چالش‌ها می‌شوند.

۲-۱- تعاریف ناپایدار و برداشت ناهمگون از ایموجی‌ها

غالب ایموجی‌ها و استیکرها دارای مفهومی متداول بوده و میان مردم جهان معنای مشترک و یکسان دارند. باوجوداین، برخی از این نشانه‌ها، دارای معانی نامشخص یا معانی اضافی هستند که احتمال سوءبرداشت و تفسیر ناهمگون از ایموجی‌ها را نزد مخاطبان، به شدت افزایش می‌دهد. در سال ۲۰۱۶ در ایالات متحده ۳۳۴ شرکت‌کننده، فرم نظرسنجی آنلاین درباره ایموجی را تکمیل کردند. با نشان دادن ۱۵ ایموجی به شرکت‌کنندگان، سؤالاتی در مورد آنها از جمله در مورد معنای این ایموجی‌ها پرسیده شد. این نظرسنجی نشان داد که در ۲۵ درصد مواردی که دو شرکت‌کننده به یک شکلک نگاه می‌کردند، در مورد مثبت، خنثی یا منفی بودن معنای ایموجی اختلاف نظر داشتند. احتمالاً به این دلیل بوده که شرکت‌کنندگان معنای این ایموجی‌ها را درک نمی‌کردند. به عنوان مثال، شکلک یا ایموجی «دست‌های بسته 🙏» برای نشان دادن خواهش و تشکر از شما ایجاد شده است، اما غیرمعمول نیست که مردم از آن به عنوان «من دعا می‌کنم» یا «بزن قدش» استفاده کنند. ایموجی دیگر، شکلک «چهره خندان با دهان باز و چشمان محکم بسته 😄» است. در یک نظرسنجی ۵۴٪ از پاسخ‌دهندگان بر این باور بودند که معنای این ایموجی مثبت است، اما ۴۴٪ معنای آن را منفی اعلام کردند. در حقیقت، تصاویری که حاوی اطلاعات متناقضی هستند، مانند مخلوطی از نشانه‌های مثبت (لبخند) به همراه عناصر منفی (اشک، چشمان بسته) احتمال سوءبرداشت از ایموجی را بالا می‌برند. همچنین، ایموجی صورتک همراه با لبخند کج 😏 معمولاً نزد مخاطبان به عنوان پوزخند یا تمسخر تعبیر می‌شود، درحالی‌که معنای این نشانه به شدت مربوط به مسائل جنسی است.

بدون فرهنگ لغت قابل اعتماد، فرستندگان یا گیرندگان ایموجی‌ها ممکن است معنای ایموجی را درک نکنند؛ اما با وجود آنکه به عنوان نمونه در وبسایت «دیکشنری دات کام»^{۳۹} امکان اطلاع از معنای ایموجی‌ها وجود دارد، بسیاری از کاربران ایموجی‌ها، از وجود این منابع بی‌اطلاع هستند و این بی‌اطلاعی باعث می‌شود معانی اصلی یا معانی جایگزین احتمالی ایموجی‌های مورد استفاده خود را درک نکنند. در نتیجه اختلافات فردی در تعبیر ایموجی‌ها احتمال سوءتعبیر و حتی برداشت مجرمانه از

39. <https://www.dictionary.com/>

ایموجی‌ها را افزایش می‌دهد.

افزون بر اختلافات فردی در معنای ایموجی، گاه تفاسیر ناهمگون از ایموجی، در بستر فرهنگی رخ می‌دهد. اگرچه ایموجی‌ها در یک تعبیر «زبان مشترک بین‌المللی» محسوب می‌شوند، اما رد پای تفاوت فرهنگ‌ها در معنابخشی به این نمادهای دیجیتال کاملاً مشهود است. در این رابطه گفته می‌شود: یکی از خطرات اولیه یونی‌کدهای جهانی ایموجی قابلیت ثابت آنها در ابهام‌انگیزی است.^{۴۰} این ابهام‌انگیزی از معنادهی به ایموجی‌ها متناسب با نظام‌های ارزشی جوامع با فرهنگ‌های مختلف نشأت می‌گیرد. در فرهنگ‌های مختلف ممکن است معانی متفاوتی به یک حالت چهره یا نماد، نسبت داده شود؛ بنابراین، عامل فرهنگی هنگام تفسیر ایموجی‌هایی که دارای عبارات شوخی، طعنه‌آمیز یا تمسخرآمیز هستند، بسیار مهم است.^{۴۱} به عنوان مثال، ایموجی «دست‌های بسته 🙌» در غرب از اهمیت مذهبی برخوردار است، اما در کشورهای اسلامی چنین ویژگی خاصی ندارد و در ژاپن نیز برای نشان دادن قدردانی و تشکر، بدون اهمیت مذهبی مورد استفاده قرار می‌گیرد.^{۴۲}

۲-۲- تغییرپذیری پلتفرم

چالش دیگر در مواجهه با کسانی که از ایموجی استفاده می‌کنند و همچنین دادگاه‌هایی که نقش و عملکرد آنها را در پیام‌ها در نظر می‌گیرند، این است که این آیکن‌های کوچک می‌توانند بر روی دستگاه‌ها، برنامه‌های نرم‌افزاری و سیستم عامل‌های مختلف یا حتی نسخه‌های مختلف نسل یک نرم‌افزار مشابه، متفاوت ظاهر شوند؛ بنابراین، شخصی که ایموجی خاصی را از یک سیستم عامل آیفون ارسال می‌کند، نمی‌تواند مطمئن باشد که چگونه در یک تلفن اندروید ظاهر می‌شود. در اصل، به دلیل تفاوت در شیوه ساخت هر یک از شرکت‌ها برای ایجاد ایموجی خود، تصویری که توسط گیرنده‌ای با استفاده از نوع خاصی از تلفن مشاهده می‌شود، ممکن است نمایش همان تصویری نباشد که توسط گیرنده‌ای دیگر با نوع دیگری از تلفن مشاهده می‌شود. این مسأله عاملی است که هنگام ارزیابی مسؤلیت کیفری متهمان باید مورد توجه قرار گیرد. درحالی‌که سیستم عامل‌های مختلف در سال‌های اخیر به سمت تصویرهای سازگارتر از ایموجی‌ها حرکت کرده‌اند، هنوز ناهنجاری‌ها وجود دارد.

40. Marcel, op. cit, 28.

41. Marilyn Bromberg, Larissa Welmans and Cassandra Lee, "Reading Between The Text(S) Interpreting Emoji And Emoticons In The Australian Criminal Law Context", *New Criminal law Review*, 23, 4(2020), 659-660.

۴۲. نصراللهی و باین فکر، پیشین، ۹۱.

به عنوان مثال، در هنگام استفاده از ایموجی اسلحه، تنوع پلتفرم بسیاری پیدا می‌کند. در حال حاضر، اکثر شرکت‌های بزرگ، فناوری ایموجی‌های اسلحه خود را تغییر داده‌اند؛ به طوری که این ایموجی به جای اسلحه واقعی بیشتر شبیه اسلحه اسباب‌بازی و بی‌ضرر است؛ اما این فقط مربوط به آخرین نسخه‌های نرم‌افزار است. کاربرانی که از نرم‌افزار قدیمی استفاده می‌کنند، هنوز نسخه‌های قدیمی این ایموجی را مشاهده می‌کنند. از این رو، این امکان وجود دارد که شخص فرستنده ایموجی اسلحه را ارسال کند که در تلفن او به صورت اسلحه اسباب‌بازی است، اما در تلفن گیرنده به شکل اسلحه سنتی و در قالب یک پیام تهدیدآمیز ظاهر شود.

در تصویر ذیل نمونه‌ای از تفاوت در ایموجی‌ها بر اساس نوع پلتفرم به نمایش گذاشته شده است:

Apple	Google	Microsoft	Samsung	LG	Twitter
 iOS 11 iOS 10	 Android 8.1 Android 8.0	 Windows 10 Updates	 Experience 9 TouchWiz 7.1	 G5 G4	 Twemoji 2.5 Twemoji 2.2
 iOS 9 iOS 8 iOS 6	 Android 7.0	 Windows 10 Windows 8.1	 TouchWiz 7.0		 Twemoji 1.0
	 Android 5.0 Android 4.4	 Windows 8.0			
	 Android 4.3				

در چنین مواردی مسؤول دانستن فرستنده برای ارسال ایموجی که به دلیل متفاوت بودن پلتفرم، فرستنده معنای آن را نمی‌داندسته و یا اصلاً چنین شکلی برای او نمایش داده نمی‌شده است، مشکل‌ساز است و می‌تواند زوال عنصر معنوی را به دنبال داشته باشد. قضات باید بدانند که چگونه تمایز بین پلتفرم منجر به سوءتفاهم می‌شود و باید در هر مورد به هر دو نسخه تصویر توجه داشته باشند تا به درستی قصد متهم و تأثیر معقول ایموجی بر گیرنده را تعیین کنند.

۲-۳- مسائل مربوط به عنصر روانی

یک ایموجی می‌تواند از منظر ارسال‌کننده آن بیانگر معنای مثبت باشد، هرچند دیگران آن را منفی دریافت کرده باشند. لذا در خیلی از مواقع با توجه به معانی متفاوتی که از ایموجی‌ها برداشت می‌شود، نمی‌توان عنصر معنوی شخص ارسال‌کننده را در بسیاری از جرایم دریافت کرد. نکته دیگری که باعث دشواری اثبات عنصر معنوی می‌شود آن است که در برخی موارد معنای پیام متنی و ایموجی یکسان

است و هر دو گویای یک برداشت خواهند بود، اما در برخی مواقع معنای پیام متنی با معنای ایموجی یکسان نیست. در چنین مواقعی اثبات عنصر معنوی شخص ارسال‌کننده پیام و ایموجی دشوارتر خواهد بود.

برای مثال، در پرونده‌ای^{۴۳} در آمریکا نوجوانی در شبکه‌های اجتماعی پیامی گذاشته بود که «فردا مدرسه آتش جهنم به پا خواهد شد» و ذیل این متن ایموجی آتش🔥 را گذاشته بود. دانش‌آموز دیگری ذیل این پست پیامی نوشته بود که «فردا مدرسه نروید» و ایموجی اسلحه🔫 را در کنار پیام خود قرار داد. به دلیل گذاشتن این پست، مدرسه دانش‌آموز را به مدت پانزده روز تعلیق و یک جلسه رسیدگی اداری برگزار کرد. در این جلسه دانش‌آموز اظهار داشت که وقتی این پست را می‌گذاشته، منظورش جست‌وخیز و رقص و شادی در مدرسه بوده است. او استدلال کرد که پستش به این معنی بوده که روز بعد در مدرسه روز خوب و خوش‌گذرانی خواهد بود. بعد از این استدلال، دادگاه اظهار داشت پیام متنی و ایموجی او در معرض چندین برداشت بوده است که یکی از این برداشتها گویای خشونت است. باوجوداین، حتی اگر چنین بوده، می‌توان حدس زد که بسیاری از اولیای دانش‌آموزان از چنین تعبیری آگاه نبوده‌اند. در این پرونده کلمات واقع در پیام و ایموجی هر دو معنای یکسانی را نشان می‌دادند.

در پرونده‌ای دیگر^{۴۴} در آمریکا یک دانش‌آموز دبیرستانی طی سه ساعت، چندین تهدید خشونت‌آمیز علیه همکلاسی‌هایش توثیق کرد. توثیقات حاوی ایموجی‌های خنده یا موارد مشابه بودند. برخی از نمونه‌های توثیقات عبارتند از: «من ستیزه‌جو مرده‌ام [با سه ایموجی خندان]» «من به خاطر شلیک به FHS نمی‌ترسم که به زندان بروم» و «من واقعاً می‌خواهم یک چالش تیراندازی به بچه‌های در حال دویدن داشته باشم، خنده‌دار نیست [با ایموجی خندان]». اگرچه دانش‌آموز استدلال کرد که تهدیدهایش یک شوخی بوده است، اما دادگاه او را به جرم تهدید محکوم کرد. در حقیقت، به نظر می‌رسد دادگاه با توجه به دو مبنا حکم به محکومیت دانش‌آموز به جرم تهدید داده است: نخست اینکه ماهیت عملکرد دانش‌آموز به‌گونه‌ای است که عنصر مادی جرم تهدید را تشکیل داده است؛ و دوم اینکه اقدامات دانش‌آموز در توثیق کردن چنین جملاتی به‌طور متعارف باعث ایجاد ترسی منطقی در دیگران می‌شود. پیام متنی در توثیق دانش‌آموز به قدری جدی بود که بعید به نظر می‌رسد ایموجی مثبت بتواند اثر تهدیدآمیز پیام متنی را کاهش دهد.^{۴۵}

43. JS v. Grand Island Public Schools

44. People v LF (In re LF)

45. Bromberg, Welmans & Lee, Op.cit., 677-679.

با مطالعه پرونده‌های کیفری با محوریت ایموجی‌ها این نتیجه حاصل می‌شود که چنین پرونده‌هایی در دو حالت کلی قابل بحث است: ۱- نخست زمانی که ایموجی همراه با متن ارسال می‌شود؛ و ۲- حالتی که صرفاً یک ایموجی ارسال می‌گردد. حالت نخست، یعنی ارسال ایموجی به همراه متن در دو قالب ممکن است باعث طرح پرونده کیفری گردد. در قالب اول، ایموجی‌ها برای تقویت معنای متن مورد استفاده قرار می‌گیرند، از این رو در بیشتر موارد وظیفه ایموجی‌ها تفسیر معنای متن پیامی است که ایموجی به همراه آن ارسال شده است؛ اما گاهی اوقات ایموجی معنای مخالف با پیام متنی دارد. در خصوص پیام‌هایی که ایموجی تقویت‌کننده و مکمل محتوای متنی باشد، تفسیر توسط دادگاه نسبتاً ساده است. به عنوان مثال، در ارسال پیام متنی تهدید به قتل همراه با ایموجی بمب، متن و تصویر هر دو هماهنگ هستند و گویای معنای منفی می‌باشند؛ در این حالت ایموجی به کار رفته در متن به سادگی بر تهدید تأکید دارد. در چنین پرونده‌هایی، ایموجی‌ها نه تنها برای نشان دادن قصد مجرمانه، بلکه برای اثبات اینکه افراد متهم آگاهانه می‌دانستند که اعمال یا رفتارهایشان مجرمانه یا غیرقانونی است، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

باین حال، برای ارتباطات آنلاینی که متن با یک ایموجی همراه باشد و ایموجی با متن اصلی آن مغایر باشد، تفسیر دشوارتر است. همانند آنکه شخصی دیگری را در قالب یک پیام متنی تهدید به کشتن نماید و در کنار آن ایموجی لبخند قرار دهد. تحقیقات زبان‌شناسان به ما می‌گوید که وقتی دو مؤلفه یک پیام، نامفهوم باشد (یکی مثبت و دیگری منفی)، مؤلفه متنی تأثیر بیشتری در ارزیابی پیام خواهد گذاشت^{۴۶}، در این مثال، تهدید متنی مورد توجه قرار می‌گیرد و شخص ارسال‌کننده پیام، متهم جرم تهدید خواهد شد.

حالت دوم، پرونده‌هایی است که صرف یک ایموجی با محتوای مجرمانه بدون پیام متنی ارسال می‌گردد؛ مانند شخصی که ایموجی اسلحه را در صفحه فیس‌بوک، واتساپ یا اینستاگرام زنی قرار می‌دهد که قرار است در آینده این زن به عنوان شاهد در دادگاه حاضر شود.

به نظر می‌رسد در تمامی پرونده‌های کیفری با محوریت ایموجی‌ها جهت محکوم نمودن شخص ارسال‌کننده پیام به اتهام جرایمی چون تهدید، توهین و یا سوءاستفاده جنسی، ایموجی‌ها باید با همان اصول حقوقی مربوط به سایر اشکال گفتاری ارزیابی شوند. بدین ترتیب، نخست باید بررسی شود که ماهیت رفتار فیزیکی شخص در قالب نوشتن پیام و گذاشتن ایموجی در کنار آن و یا حتی صرفاً گذاشتن

46. Daantje Derks, "Arjan E. R. Bos & Jasper von Grumbkow, Emoticons and Online Message Interpretation", *Soc.Sci. Computer Rev* 26(2008): 385-386.

ایموجی آیا عنصر مادی جرم مورد بررسی را تشکیل می‌دهد یا خیر؟ بعد از تأیید رفتار فیزیکی در قالب عنصر مادی نوبت به بررسی عنصر معنوی جرم مورد نظر می‌رسد. همواره این مطلب گفته می‌شود که اثبات عنصر معنوی افراد امری بسیار دشوار است و دستگامی برای کنترل قصد و نیت مجرمان تحت عنوان دستگام نیت‌سنج وجود ندارد که با گذاشتن آن در کنار مغز افراد بتوان فهمید آیا قصد و اراده ارتکاب جرم را داشته است یا خیر؟ در تمامی جرایم، عنصر معنوی بر اساس اوضاع و احوال ارتکاب جرم و یا شواهد فیزیکی ارائه شده در دادگاه، سنجیده می‌شود. برای مثال، در جرم قتل عمدی، به‌ویژه قتل عمدی نوعاً کُشنده با توجه به نوع وسیله ارتکاب جرم، محل ایراد ضربه و سایر ملاک‌ها در صورتی که رفتار متهم نوعاً و متعارفاً کُشنده باشد، شخص ضارب بنا بر قانون و با حکم دادگاه به جرم قتل عمد محکوم می‌شود. در خصوص امکان یا عدم امکان تحقق عنصر معنوی جرایمی چون تهدید، توهین و یا سوءاستفاده جنسی در قالب ارسال پیام با ایموجی لازم است بررسی شود که آیا رفتار شخص در قالب ارسال پیام عرفاً و به‌طور منطقی باعث ایجاد ترس در شخص برای تحقق جرم تهدید و یا توهین به افراد و یا نوعی سوءاستفاده جنسی محسوب می‌شود یا خیر؟

در انتهای بحث باید اشاره نمود که در هنگام رسیدگی و تفسیر پرونده‌هایی با محوریت ایموجی‌ها به اصل تفسیر به نفع متهم نیز باید توجه داشت. با تصویب قانون و به رغم تلاش مقنن برای کاربست واژگان جهت شمول کلیه مصادیق بزه، معمولاً با تحولات جامعه، اشکال نوینی از رفتارهای ضداجتماعی و آسیب‌رسان پدیدار می‌شود که در شمول عنصر قانونی بر آن مصادیق نوین، تردید ایجاد شده و دادرسان ملزم به تفسیر قوانین و به‌روزرسانی مصادیق جرم هستند. در همین رابطه، ایموجی‌ها به عنوان زبان عصر جدید، روش‌های نوینی برای ارتکاب جرایمی مانند توهین، تهدید و سوءاستفاده جنسی از کودکان محسوب می‌شود و به عنوان مصادیق نوین جرایم اخیرالذکر قابل شناسایی است. باوجوداین و همان‌طور که اشاره شد، تعقیب افراد و محکومیت آنان به دلیل ارسال ایموجی‌های توهین یا تهدیدآمیز و غیره، چالش‌هایی را به همراه دارد که رعایت اصول حقوقی حاکم بر تفسیر قوانین کیفری، به‌ویژه اصل تفسیر به نفع متهم را ضروری می‌نماید. لزوم تفسیر شک به نفع متهم، قاعده‌ای مهم و راهبردی است که هر نوع شک معقول در شمول قانون یا جهات و کیفیات مشدد آن به رفتار متهم، به‌چنین قاعده مجال عمل می‌دهد.^{۴۷} بدین ترتیب، با توجه به گوناگونی پلتفرم‌ها و تفاوت فرهنگ‌ها در معنابخشی به ایموجی‌ها، در هنگام تردید و شک در احراز بزه و اثبات جرم نسبت به متهم، نتیجه رسیدگی باید تفسیر به نفع متهم

۴۷. جلیل‌امیدی، تفسیر قانون در حقوق جزا چاپ نخست (تهران: نشر مخاطب، ۱۳۹۴)، ۱۲۵.

و برائت وی باشد.

چالش‌های پیش‌گفته ضرورت تحول در قانون‌گذاری کیفری و رسیدگی‌های قضایی را آشکار می‌سازد. در ادامه نوشتار و در راستای برون‌رفت از چالش‌های پیش‌روی کاربران و دادرسان در پیگرد قضایی کاربرانی که از گذر کاربست ایموجی‌ها و استیکرها مرتکب جرم می‌شوند، راهبردهایی ارائه می‌شود.

۳- راهبرد برون‌رفت از چالش‌ها

در راستای تقلیل چالش‌های مواجهه با ایموجی‌ها و به منظور بررسی مجرمانه بودن یا نبودن پیام‌های ایموجی، قضات دادگاه‌ها باید هفت مرحله را طی نمایند:

مرحله اول: تعیین اینکه آیا متن همراه ایموجی به عنوان یک رفتار مجرمانه اعم از تهدید، توهین و یا سوءاستفاده جنسی قابل پذیرش است یا خیر؟ در خصوص مواردی که ایموجی با هیچ متنی همراه نیست و یک پیام مستقل است، قاضی دادگاه باید از این مرحله صرف‌نظر کند و به مرحله دوم برود؛ اما اگر ایموجی همراه با متنی ارسال گردد، قبل از اینکه دادگاه ارزش اثباتی ایموجی را تجزیه و تحلیل کند، باید تعیین نماید که آیا متن همراه ایموجی به عنوان یک اقدام مجرمانه قابل قبول است یا خیر.

برای انجام این کار، دادگاه باید همان تجزیه و تحلیل‌های گفتمانی معمول، متعارف و منطبق با قانون را به کار بگیرد. اگر متن همراه ایموجی به عنوان رفتاری مجرمانه به‌طور معمول و مطابق با قانون قابل قبول باشد، دادگاه باید به مرحله دوم رفته و تحلیل خود را از ایموجی آغاز کند. با این حال، اگر پیام متنی همراه ایموجی به شکل متعارف و معقول به عنوان رفتار مجرمانه خاصی قابل پذیرش نباشد، دادگاه باید هم متن و هم ایموجی را طبق قانون نادیده گرفته و حکم به عدم تحقق جرم خاص بدهد.

مرحله دوم: در این مرحله دادگاه باید به بررسی و تعیین این نکته بپردازد که آیا ایموجی ارسال شده، طبق قانون، مرتبط و منطبق با تعریف رفتار مجرمانه خاصی مانند توهین یا تهدید هست یا خیر؛ به عبارت دیگر، آیا ایموجی‌های ارسال‌شده می‌تواند تشکیل‌دهنده عنصر مادی جرم مورد بررسی باشد؟ اگر ایموجی یک پیام مستقل است، دادگاه باید تجزیه و تحلیل متعارف و معمولی را به کار بگیرد تا ارزش اثباتی ایموجی را تعیین کند؛ زیرا با تعیین معنای معمول و متعارف یک ایموجی می‌توان به این واقعیت رسید که ارسال‌کننده ایموجی در معنای واقعی مرتکب عنصر مادی رفتار مجرمانه‌ای شده است یا خیر؟ در حقیقت، در این مرحله قاضی دادگاه باید به این نتیجه برسد که ارسال ایموجی حاوی پیام مجرمانه

می‌تواند در چهارچوب تعریف جرم خاص مورد بررسی قرار بگیرد و عنصر مادی جرم را تشکیل دهد. سپس در مرحله بعد به بررسی عنصر معنوی می‌پردازد.

دقت شود زمانی که ایموجی به همراه متنی ارسال شده است قاضی دادگاه باید تعیین نماید که آیا ایموجی مکمل، مرتبط با متن است یا خیر؟ دادگاه باید به این فکر کند که آیا ایموجی معنای متن همراه خود را تغییر می‌دهد یا خیر؟ اگر دادگاه تشخیص دهد که ایموجی مرتبط است، باید به مرحله سوم برود. در غیر این صورت، یعنی در صورت متناقض بودن معنای ایموجی با معنای متن، قاضی باید ایموجی را نادیده بگیرد و صرفاً بر اساس متن ارسالی اظهارنظر کند که آیا متن منطبق با رفتار مجرمانه خاصی هست یا خیر؟

مرحله سوم: دادگاه باید تعیین کند که آیا ایموجی به‌خودی‌خود حاوی پیام و معنایی هست که به موجب قانون این پیام مجرمانه باشد یا خیر؟ باید توجه داشت برای تعیین اینکه آیا ایموجی منتقل پیامی مجرمانه هست یا پیامی عادی، دادگاه باید به قصد ارسال‌کننده ایموجی توجه کند؛ زیرا متناسب با زمینه بحث معنای ایموجی‌ها متفاوت می‌شود و لذا دادگاه برای دریافت معنای مجرمانه یک ایموجی باید به قصد ارسال‌کننده آن پی ببرد؛ یعنی کشف عنصر معنوی جرم. به منظور اثبات قصد مجرمانه، دادگاه باید به بررسی شرایط و اوضاع و احوال پیرامون ارسال ایموجی بپردازد. برای مثال، با توجه به زمینه بحث، ایموجی 😍 «دوستت دارم» می‌تواند معنایی و برداشتهای متفاوتی را ایجاد کند. از سوی دیگر، ایموجی 😍 می‌تواند نشانگر طریق دیگری باشد که متن همراه آن باید خوانده شود، مثلاً ایموجی گویای این باشد که متن باید به صورت عاشقانه خوانده شود. فرض شود شخصی به دیگری در پیام متنی بنویسد «دوستت دارم آن قدر فشارت دهم که بمیری» و بعد در کنار آن ایموجی 😍 را بگذارد. این ایموجی نشان می‌دهد که متن نباید به صورت مجرمانه، بلکه باید به صورت عاشقانه خوانده شود.

در هر حال، اگر دادگاه تصمیم بگیرد که ایموجی حاوی پیام و معنا است باید به مرحله چهارم برود، اما اگر بر این باور بود که ایموجی حاوی پیام و مفهوم خاصی نیست باید به مرحله پنجم برود.

مرحله چهارم: اگر ایموجی حاوی پیام و مفهوم مجرمانه‌ای باشد در این مرحله دادگاه باید تعیین کند که آیا ایموجی را به عنوان یک اماره برای اثبات رفتار مجرمانه می‌تواند مورد توجه قرار دهد یا خیر؟ به عبارت دیگر، آیا ایموجی به عنوان یک اماره که باعث علم قاضی شود قابلیت استناد دارد یا خیر؟ در این مرحله دادگاه باید توجه داشته باشد که اگر ایموجی صرفاً برای تبیین بهتر پیام و یا تأثیر گذاشتن پیامی بر شنونده ارسال شده است، مانند یک توثیق (خبر) مربوط به اجرای قانون که در بردارنده ایموجی 📄

🔫👮🔥 باشد و در حقیقت ارسال‌کننده این ایموجی‌ها به دنبال توضیح این توثیق است که چرا پلیس برای دستگیری یا تعقیب، یک فرد را هدف گلوله قرار می‌دهد، چنین ایموجی اصلاً یک متن پیام‌دار تلقی نشده و به عنوان اماره مٹیبت علم قاضی قابل استناد نمی‌باشد.

نکته قابل توجه در این مرحله آن است که استناد به ایموجی‌ها به عنوان اماره و جهت اثبات جرم به دو صورت است. در یک موقعیت هر شخص معقول و منطقی به‌طور متعارف می‌تواند به ایموجی‌های ارسال‌شده به عنوان یک اماره جهت اثبات جرم استناد نماید، اما گاهی اوقات باید وضعیت روحی، روانی و فیزیکی شخص دریافت‌کننده ایموجی مورد توجه قرار بگیرد و با لحاظ این شرایط مشخص شود که آیا ایموجی ارسال‌شده توسط فرستنده می‌تواند به عنوان اماره جهت اثبات جرم مورد استفاده قرار گیرد یا خیر؟ برای مثال، فرض شود (الف) ایموجی اسلحه واقعی در کنار چهره ترسیده 🤩🔫 (با لحاظ پلتفرم یکسان ارسال‌کننده و فرستنده) را برای (ب) ارسال کند. این ایموجی برای هر شخص معقولى می‌تواند ترس از تهدید به کشته شدن را ایجاد کند و لذا دادگاه می‌تواند به عنوان یک اماره جهت اثبات جرم تهدید به آن تمسک نماید. در مقابل، فرض شود (الف) ایموجی 🤔 یا 🙄 را برای (ب) ارسال کند. (ب) شخصی است که به شدت افسرده شده و مدت‌هاست تحت درمان روان‌پزشک می‌باشد. ارسال چنین ایموجی شاید برای یک فرد عادی اماره‌ای دال بر تحقق جرم تحریک به خودکشی نباشد و یک شوخی ساده جلوه نماید اما ارسال آن برای فردی که دچار بیماری روانی است، مانند شخص (ب) می‌تواند با توجه به شرایط خاص روحی و روانی شخص دریافت‌کننده ایموجی، به عنوان اماره‌ای دال بر تحریک به خودکشی به شمار برود. حال اگر ایموجی مشمول تعریف اماره شود دادگاه باید به مرحله پنجم برود.

مرحله پنجم: در این مرحله دادگاه باید به بررسی ارزش اثباتی ایموجی بپردازد. در راستای تحقق این هدف قاضی باید توجه داشته باشد که ایموجی‌های ارسال‌شده نباید با خطراتی چون پیش‌داوری غیرمنصفانه و متعصبانه، پیچیده شدن مسائل به یکدیگر، گمراه نمودن قاضی، تأخیر بی‌رویه، اتلاف وقت و یا ارائه بیهوده مدارک و مستندات همراه باشد. اگر ایموجی با چنین خطراتی همراه باشد، ارزش اثباتی آن ایموجی به شدت تضعیف می‌شود و دادگاه نمی‌تواند با استناد به چنین ایموجی حکم به تحقق رفتار مجرمانه خاصی بدهد. در غیر این صورت و چنانچه ایموجی‌های ارسال‌شده با هیچ‌یک از خطرات فوق همراه نباشد، دادگاه جهت بررسی بیشتر باید وارد مرحله ششم تفسیر ایموجی شود.

مرحله ششم: پس از انجام مراحل فوق، دادگاه باید ایموجی را بپذیرد و ایموجی را بر روی پلتفرم اصلی خود در نظر بگیرد و مورد ارزیابی قرار دهد. همان‌طور که در بالا توضیح داده شد، ایموجی‌ها بسته

به پلتفرمی که در آن مشاهده می‌شود، متفاوت به نظر می‌رسند؛ بنابراین، برای ارزیابی دقیق ارزش و معنای ایموجی، باید ایموجی را در محیط طراحی شده توسط پلتفرمی مشاهده کرد که ایموجی روی آن ارسال شده است و البته بر اساس زمانی این ارزیابی انجام شود که هدف فرستنده مطرح بوده است. با وجود این، گاهی اوقات، به منظور اثبات برخی از جرایم علاوه بر هدف ارسال‌کننده ممکن است تأثیری که ایموجی بر روی گیرنده داشته نیز از حیث تحقق جرم حائز اهمیت باشد. در چنین جرایمی، ایموجی باید در محیط طراحی پلتفرمی که در آن دریافت شده است نیز مشاهده شود. این مسأله بیشتر در جرایم مقید به نتیجه و زمانی قابل فرض است که نتیجه در طرف مقابل، یعنی دریافت‌کننده ایموجی باید تحقق یابد. برای مثال فرض شود جرم تهدید یک جرم مقید و منوط به تحقق ترس در طرف مقابل باشد. (الف) از تلفن همراه خود ایموجی 📞 را برای تلفن همراه شخص (ب) ارسال می‌کند؛ اما پلتفرم تلفن همراه شخص (ب) تفنگ را به صورت تفنگ اسباب‌بازی 🧸 نشان می‌دهد که علی‌القاعده و به‌طور معقول باعث ایجاد ترس در شخص نمی‌شود. در این مثال، اگرچه (الف) هم عنصر مادی جرم تهدید را انجام داده است و هم با بررسی زمینه‌ها دادگاه متوجه می‌شود که عنصر معنوی، یعنی قصد تهدید را با ارسال این ایموجی داشته است و هم اینکه در پلتفرم ارسالی ایموجی به صورت اسلحه واقعی بوده است، اما از آنجا که جرم تهدید جرمی مقید و منوط به تحقق ترس معقول و منطقی دریافت‌کننده از اقدامات تهدیدآمیز است و در مثال فرضی با توجه به پلتفرم دریافت‌کننده چنین ترس معقولی نمی‌تواند تحقق یابد، لذا جرم تهدید به دلیل منتفی شدن نتیجه مجرمانه تحقق نیافته است. پس از پذیرش ایموجی و مشاهده آن بر روی پلتفرم اصلی خود، دادگاه باید مرحله هفتم را در نظر بگیرد.

مرحله هفتم: در صورت نیاز، دادگاه باید تعیین کند که آیا استناد به نظرات کارشناسی برای کمک به دادگاه جهت تعیین معنای ایموجی ضروری است یا خیر؟ کارشناس در این زمینه باید دارای دانش، مهارت، تجربه، آموزش یا تحصیلات لازم در زمینه ایموجی‌ها و ارتباطات در فضای مجازی باشد. قاضی ممکن است برای تعبیر و تفسیر معنای ایموجی از لغت‌نامه‌های موجود در خصوص ایموجی‌ها و حتی از فضاهای مجازی مانند اینستاگرام و هشتگ‌های ایموجی استفاده کند؛ اما به نظر می‌رسد با توجه به تفاوت‌های کنونی در تفسیر ایموجی‌ها در فرهنگ‌های مختلف و نبود فرهنگ جامع و مورد استناد همگان در خصوص ایموجی‌ها استفاده از متخصصان در تفسیر ایموجی‌ها امری است که باید به عنوان راهی برای استاندارد کردن معنای ایموجی توسط قضات در نظر گرفته شود.

نتیجه‌گیری

ناتوانی ارتباطات دیجیتال برای بیان احساسات، خلق و گسترش ایموجی‌ها را در پی داشته است. ایموجی‌ها به کاربران امکان می‌دهند تا شمایل چهره، تن صدا و ژست‌های موردنظرشان را به خوبی به مخاطب منتقل نمایند. به کارگیری این نمادهای جذاب اغلب مثبت است، با وجود این می‌تواند باعث تحقق فعالیت مجرمانه شوند و یا آن را تسهیل کنند و عنصر مادی ارتکاب جرایمی مانند تهدید، توهین و سوءاستفاده جنسی از کودکان باشند.

با پیش‌بینی ارتکاب جرایم مختلف در فضای مجازی، این جرایم به احتمال زیاد باعث افزایش تعداد دادرسی‌های کیفری از جمله جرایم مرتبط با ایموجی‌ها می‌شود؛ از این رو تبیین راهبردهای مناسب برای تفسیر ایموجی‌ها در دادرسی‌های کیفری، ضروری می‌نماید. با افزایش پرونده‌های کیفری با محوریت ایموجی‌ها در روبه قضایی دادگاه‌های ایالات متحده از سال ۲۰۰۴ (با بیش از ۳۰ درصد از کل پرونده‌ها در سال ۲۰۱۸)، نشان از آثار کیفری ایموجی‌ها دارد. مبرهن است که ایموجی‌ها چالش‌های فزاینده‌ای را برای محاکم ایجاد خواهند کرد.

در نوشتار حاضر به چالش‌های مربوط به پرونده‌های کیفری با محوریت ایموجی‌ها پرداخته شد و مشخص گردید به منظور رهایی از این‌گونه چالش‌ها و رسیدگی‌های مبتنی بر قانون و عدالت ضروری است که در تمام مواردی که ایموجی‌ها به تنهایی یا به صورت ترکیبی همراه با پیام متنی استفاده می‌شوند، دادگاه به نوع پلتفرم ارسال‌کننده پیام و همچنین عوامل زمینه‌ای مربوطه مانند جنسیت، قومیت، نژاد، فرهنگ و غیره برای تفسیر معنای ایموجی‌ها توجه داشته باشد. البته اگر قاضی در هنگام رسیدگی به چنین پرونده‌هایی با بحث متفاوت بودن پلتفرم‌ها یا تفسیر در معنای ایموجی روبه‌رو شد می‌تواند از نظرات کارشناسی در این زمینه بهره‌مند شود. سپس در گام‌های بعدی و با رعایت شرایط قانونی به تطبیق عنصر مادی و معنوی جرم ادعایی با رفتار ارتكابی حاصل از به‌کارگیری ایموجی بپردازد.

نتیجه آنکه ضمن تصدیق چالش‌های تفسیری و بازنمایی متمایز ناشی از ارتباطات با استفاده از ایموجی‌ها، تحمیل مسؤلیت کیفری در قبال تهدیدها یا سوءاستفاده جنسی، یک تحول ضروری و حیاتی از قانون کیفری است و ضرورت سازگاری آن با عصر دیجیتال را نشان می‌دهد. با وجود این و با لحاظ تمام چالش‌های قابل طرح در پرونده‌هایی با محوریت ایموجی‌ها، به نظر می‌رسد در چنین پرونده‌هایی برای استناد به ایموجی‌ها به عنوان یک شاهد برای اثبات رفتار مجرمانه نیازی نیست قوانین موجود بازنگری شود؛ به عبارت دیگر، ضرورتی ندارد قوانین جدید و خاص ایموجی‌ها تدوین شود. ضروری است که

دادگاه‌ها، قوانین موجود را به شیوه‌ای منسجم و به همان طریقی که برای سایر روش‌های ارتباطی اقدام می‌کنند، برای ارتباط از طریق ایموجی‌ها عمل نمایند. در حقیقت، از آنجایی که ایموجی‌ها فقط یک روش جدید و مدرن برای برقراری ارتباط هستند، دلیلی وجود ندارد که با آنها متفاوت از سایر اظهارات کلامی یا رفتارهای غیرکلامی که به عنوان ادعا در نظر گرفته شده است، برخورد شود.

برای کاهش برداشت‌های مجرمانه از ایموجی‌ها لازم است تدابیر مختلفی اتخاذ گردد؛ برای مثال، ۱- بهتر است فرهنگ جامع آنلاین در خصوص معنا یا معانی مرسوم ایموجی‌ها ایجاد شود و بر روی تلفن‌های همراه از همان ابتدا نصب شود که در زمان ارسال و یا دریافت ایموجی به شخص یادآور شود که چنین ایموجی به‌طور مرسوم دارای این معانی است. راهکار دیگر آن است که برای کاهش سوءتفاهم‌ها، پلتفرم‌ها می‌توانند به اجرای ایموجی‌های یکدیگر مجوز بدهند و سپس به کاربران نشان دهند که پیام‌هایشان در پلتفرم گیرنده چگونه به نظر می‌رسد. به عنوان مثال، پلتفرم فرستنده می‌تواند به او هشدار دهد که گیرنده اجرای ایموجی متفاوتی را مشاهده خواهد کرد و به او این امکان را می‌دهد که ببیند گیرنده چه چیزی را می‌بیند و یا پلتفرم گیرنده می‌تواند به او هشدار دهد که فرستنده اجرای ایموجی متفاوتی را مشاهده کرده است. حتی بهتر است که پلتفرم‌ها اجازه دسترسی و دریافت مجموعه‌های ایموجی‌های متقابل را بدهند. در واقع، یک پلتفرم می‌تواند تصویر ایموجی را که فرستنده ارسال کرده است، جایگزین اجرای ایموجی پلتفرم گیرنده نماید و آن را نشان دهد.

فهرست منابع

الف) منابع فارسی

- امید، جلیل. تفسیر قانون در حقوق جزا. چاپ نخست. تهران: نشر مخاطب، ۱۳۹۴.
 - تامپسون، جان. رسانه‌ها و مدرنیته؛ نظریه اجتماعی رسانه‌ها. ترجمه مسعود اوحدی. تهران: سروش، ۱۳۹۳.
 دهقان، علیرضا، نجمه محبی، و محیا برکت. «مطالعه استیکرهای وایبر و نشانه‌شناسی ایدئولوژی‌های آن». فصلنامه مطالعات نوین. ۲، ۷ (۱۳۹۵): ۱-۳۳.

Doi: <https://doi.org/10.22054/cs.2017.19024.163>

- کرامتی معز، هادی و محمود میرخلیلی. «نقد سیاست پالایش (فیلترینگ) در پیشگیری از زهدیدگی نوجوانان در شبکه‌های اجتماعی مجازی به عنوان محیطی نوین از جغرافیای انسانی». فصلنامه نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی ۱۲، ۲ (۱۳۹۹): ۷۵-۹۶.

Doi: 20.1001.1.66972251.1399.12.2.5.9

- لکی، زینب. نازل اصل قانونمندی در پرتو ارجاع کیفری. تهران: مجد، ۱۴۰۰.
 - نصراللهی، محمدصادق و محمدجواد باین فکر. : نشانه‌شناسی فرهنگی - ارتباطی ایموجی‌ها در پیام رسانی اجتماعی، مورد مطالعه فرهنگ خانواده، فرهنگ جنسی و فرهنگ زبان دست». فصلنامه مطالعات رسانه‌های نوین ۵، ۱۷ (۱۳۹۸): ۷۱-۱۰۵.

Doi: <https://doi.org/10.22054/nms.2019.34639.552>

ب) منابع خارجی

-Angela Thompson, "Just An Emoji": Illawarra Man Charged After Text Threat", Sydney Morning Herald, February. 5, 2018. <https://www.smh.com.au/national/nsw/just-an-emoji-illawarra-man-charged-after-text-threat-20180205-h0tofd.html> [<https://perma.cc/PYQ8-9P3H>].

-April Kontostathis Et Al. "Chat Coder: Toward the Tracking and Categorization of Internet Predators", October. 13, 2019, <http://webpages.ursinus.edu/~akontostathis/kontostathistextmining2009final.pdf>.

-Bernadine Racoma, "How Emojis Are Perceived Differently By Different Cultures, Day Transl. (Feb. 8, 2018), <https://www.daytranslations.com/blog/emojis-amongst-cultures/> [<https://perma.cc/UK65-25PQ>]

-Bromberg, Marilyn, Larissa Welms & Cassandra Lee. "Reading Between The Text(S) Interpreting Emoji And Emoticons In The Australian Criminal Law Context". *New Criminal Law Review* 23, 4(2020): 655-686. Doi: <https://doi.org/10.1525/nclr.2020.23.4.655>

-Claire Lilley. "UK Policy Responses And Their International Relevance, In Online Risk To Children: Impact" *Protection And Prevention* 11(2017): 189-216. DOI: 10.1002/9781118977545.ch11

-Derks, Daantje. "Arjan E. R. Bos & Jasper von Grumbkow, Emoticons and Online Message Interpretation", *Soc.Sci. Computer Rev* 26(2008): 377-388. DOI: 10.1177/0894439307311611

-Danesi, Marcel. *The Semiotics Of Emoji: The Rise Of Visual Language In The Age Of The Intrnet*. Toronto: Bloomsbury Academic, 2017.

-Dios, I, Oosten, J, & Igartua, J. “A Study Of The Relationship Between Parental Mediation And Adolescents’ Digital Skills, Online Risks And Online Opportunities”, *Computers In Human Behavior* 16(2018): 88-102.

-Ecpat International And Religions For Peace, “Protecting Children From Online Sexual Exploitation”, *A Guide To Action For Religious Leaders And Communities*, 2016, 6.

-Eric Goldman, “What’s New With Emoji Law?” An Interview, February, 11, 2019 <https://Blog.Ericgoldman.Org/Archives/2019/02/Whats-New-With-Emoji-Law-An-Interview.Htm> [<https://Perma.Cc/9H23-7YZ4>].

-Esafety Comm’r, “Supervising Preschoolers Online”, <https://www.esafety.gov.au/about-the-office/research-library/digital-parenting-supervising-pre-schoolers-online> (Last Visited October, 22, 2019).

-Fletcher Babb, “Eric Sundermann & Drew Millard, Lean On Me: Emoji Death Threats And Instagram’s Codeine Kingpin” Octobr. 2013. [Vice.Com/En_Us/Article/6anpbr/Lean-On-Me](https://www.vice.com/en_us/article/6anpbr/lean-on-me) [<https://Perma.Cc/TJ99-STBB>]. 37. Id.

-Google, “Man, 92, Jailed For Grooming After Online Vigilantes Set Up Meeting”, *BREAKINGNEWS*, June 12, 2017, <https://www.breakingnews.ie/world/man-92-jailed-for-grooming-after-online-vigilantes-set-up-meeting-793205.html>.

-Google, “Saudi Arabia: Sending Red Heart Emoji Can Land People In Jail For 5 Years”, [www.Siasat.Com](http://www.siasat.com), February 19, 2022 7:06 Pm.

-Henry Samuel, “Frenchman Jailed For Three Months For Sending Exgirlfriend Gun Emoji”, *TELEGRAPH*, March 31, 2016, <https://www.telegraph.co.uk/news/2016/03/31/frenchman-jailed-for-three-months-for-sending-ex-girlfriend-gun/> [<https://Perma.Cc/M5GS-UVAS>].

-Judge Stumped “By ‘Emoji’ Threat”, *N.Z. Herald*, January. 18, 2017. http://www.nzherald.co.nz/nz/news/article.cfm?C_Id=1&Objectid=11779883 [<https://Perma.Cc/5gc2-Bc33>]

-Katy Steinmetz, “Oxford’s 2015 Word Of The Year Is This Emoji”, *Time* (Nov. 17, 2015), <http://time.com/4114886/oxford-word-of-the-year-2015-emoji/>.

-Kids & Tech, “The Evolution Of Today’s Digital Natives”, <http://influence-central.com/kids-tech-the-evolution-of-todays-digital-natives/>, October, 23, 2019.

-Kif Leswing, “Apple Made A Controversial Change In 2016—But Now All Of Silicon Valley Is Playing Catch-Up, *Bus. Insider Austl*”, April, 26, 2018, <https://www.businessinsider.com.au/apple-gun-emoji-change-squirt-gun-has-led-google-samsung-facebook-microsoft-to-follow-suit-2018-4?R=US&I=T>.

-Mike Flacy, “Two Men Arrested For Sending Threatening Emoji Over Facebook”, *DIG. TRENDS*, June 10, 2015, <https://www.digitaltrends.com/social-media/two-men-arrested-for-sending-threatening-emoji-over-facebook/> (The Defendants Had Threatened or

attacked the Recipient on A Prior Occasion).

-People V. Smith, November, 13, 2019, Cal. App. Unpub. LEXIS 1691, At *2 (Cal. Ct. App. Mar. 12, 2019).

-Samantha Craven, Sarah Brown & Elizabeth Gilchrist. "Current Responses To Sexual Grooming: Implications for Prevention". *Howard Journal of Crime and Justice*. 46, 1(2007): 60-71. DOI: 10.1111/j.1468-2311.2007.00454.x.

-Thomas Tracy, "Winking Smiley Face: Brooklyn Teen Boy's Emoji Cop Threat Charges Tossed By Grand Jury", February, 3, 2015, <https://www.nydailynews.com/new-york/nyc-crime/grand-jury-tosses-brooklyn-teen-emoji-threat-charges-article-1.2101735> [<https://perma.cc/R5x2-Qukl>].